

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN

VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Werkt U
ook actief
mee
aan het
plan
2000?

ZO IS HET NIET

De opwinding over het beruchte televisieprogramma kent geen grenzen. De aandacht, die de kranten eraan besteden is **groter** dan die aan de moord op president Kennedy. Is het sop de kool waard? Welnee, de zaak wordt volledig overtrokken.

Als christen en als liberaal heb ik iets tegen al die „gekwetsten”, al die christenen en vooral ook al die gezeten (in een pluuche stoel voor de televisie) Hollanders, die erom vragen gekwetst te worden. Dat zij inderdaad het televisietoestel als hun dagelijks brood beschouwen, blijkt wel uit de reacties, zodat het programma een schot in de roos is geweest. De schoktherapie heeft succes gehad. Al die christenen, die geschokt hadden moeten worden, zijn op de schoktafel geweest.

***

Ik wil nu maar niet praten over de hetze, die mede dank zij een aantal persorganen is ontstaan en die de verdrongen reactionaire complexen van velen aan de oppervlakte deed komen. Wel zou ik eens willen weten, of al die boze mensen in hun binnenkant (**het christen-zijn**) zijn gekwetst of slechts aan de buitenkant (**de christelijkheid**). Ik neem aan, dat een aantal mensen zich inderdaad **echt** gekwetst heeft gevoeld, omdat de bijbelse teksten als zodanig hen heilig zijn, teksten, waar „niemand aan mag komen”.

De misbruikte teksten zijn mij ook heilig, doch ik heb de persiflage niet begrepen als een aanval op deze bijbelse teksten, maar op diverse christenen, die televisieprogramma's aanbidden. Het programma-onderdeel zelf was weinig scherpzinnig of humoristisch, het was gewoon bot. Evenwel daarom niet minder juist. Dergelijke televisie-uitzendingen zullen nooit de binnenkant van een christen — zijn diepste gevoelens — kapot kunnen maken. Wat hem echt heilig is, wordt niet zo gauw gekwetst. De bijbelse teksten worden hierdoor ook niet aangetast. Die staan nog vast overeind.

Wat overblijft is de christelijkheid, die geestelijke verfraaiing van het dagelijks leven (Kerstmet met zijn lichtjes en het kerststalletje - Pasen met z'n eieren - trouwen in de kerk - de doop (ach hoe lief) - de sfeer van de glas-in-loodramen van de kerk met z'n vertrouwde oude teksten en liederen), die heel ver afstaat van Christus (de ongestroefde stal - Golgotha - de doornenkroon en de verlooening).

Wanneer zo'n verfraaiing wordt aangetast, valt wellicht het hele kaartenhuis van bestaanszekerheid in elkaar. Dat mag, en het is bovendien zeer christelijk om dat ineens te laten vallen. Het grootste gevaar voor het christen-zijn komt namelijk van de kant van deze vrome christelijkheid. Daartegen is het dan ook, dat en alle profeten en apostelen en Christus zelf vochten.

De meeste televisiekijkers (vooral de christenen onder hen inclusief ikzelf) zouden dan ook ontzettend gechoqueerd zijn — misschien zelfs wel „gekwetst” — als een oud-testamentische profeet op de beeldbuis verscheen om hen eens ongezouten de „christelijke” waarheid te vertellen. Die zal namelijk wat rauwer uitvallen dan een avondsluiting van tegenwoordig. Tussen twee haakjes: het programma had aan zeggingskracht ongetwijfeld gewonnen, wanneer het door christenen was uitgezonden in plaats van door de VARA.

Helaas begrijpen de christelijke zuilen vaak nog minder van profetisch christendom dan sommige zogenaamde neutralen. Ik ben dan ook blij te horen, dat de heer Wigbold zondagmorgen naar de kerk was toen de christelijke verslaggever van Trouw hem opbelde (verstoring van de zondagsrust, foei!). Ik ben **dáárom** blij, omdat er toch christenen in het team zitten. Het programma zegt me dan meer.

***

Ach, de christelijkheid in Nederland gaat een moeilijke toekomst tegemoet, nu de christenen in de minderheid raken. We kunnen nauwelijks nog spreken van een christelijk Nederland. Daarom zijn ook allerlei post-christelijke verfraaiingen, die nog aan vroeger tijden herinneren, toen nog honderd procent van de bevolking christen was (of althans moest zijn), nu volstrekt overbodig en zinloos aan het worden. Ik noem het Reglement op de krijgstuicht, waar staat (art. 1a): „Daar de godsdienst de bron is van alle geluk, deugd en ware moed, behoort ook in de krijgstand een ieder zich tot het hooghouden daarvan en tot een zedige levenswijze te bevlifigen”, het beginselprogramma der VVD (art. 1): „De VVD wenst het verenigingspunt te zijn van allen, die op grond van hun overtuiging, dat vrijheid, verantwoordelijkheid en sociale gerechtigheid de fundamenten behoren te zijn van een op christelijke grondslag berustende samenleving als de Nederlandse, de in dit program neergelegde beginselen tot uitgangspunt willen nemen van hun staatkundig streven”, de nationale herdenkingen: altijd in een kerk vanwege de sfeer en de wijding, de eed op de bijbel voor de rechtbank, de padvindingswet, de bede aan het eind van de troonrede, enz. enz.

Ik moet bekennen, dat ik mij onrustig voel worden bij de bovengenoemde post-christelijke verschijnselen. Juist als christen heb ik geen behoefte aan christelijke woorden, waar een ieder eventjes met een braaf gezicht bij zit te kijken als het onvermijdelijke moet geschieden (ook de niet-christenen) en het daarna maar weer snel vergeet. Het zijn woorden.... woorden, geen daden.

***

Of zijn de christelijke woorden uit het beginselprogramma der VVD er soms de oorzaak van, de dhr Geertsema samen met de drie (andere?) confessionele fractievoorzitters aan de minister heeft gevraagd, waarom hij niet direct de knop heeft omgedraaid? Gaat zijn medewerking aan het christelijk-sociale kabinet Marijnen zover, dat de VVD nu ook de christelijkheid, die de basis is van de confessionele partijen, gaat steunen? (het **christen-zijn** heeft met deze partijen niets en dan ook niets te maken, christenen zitten namelijk in alle partijen).

Szczesny drukt dat in het boek „De toekomst van het ongelof” aardig uit: „Wij beleven het wonderlijke schouwspel, dat onze tijdgenoten zich des te christelijker voordoen, naarmate hun opvattingen en hun manier van leven zich meer van de eisen van het christendom verwijderen” (blz. 181 Ned. vert.). Het is onbegrijpelijk waarom een liberaal deze restanten christelijkheid moet verdedigen. Laten we dat rustig aan de voormannen van de confessionele partijen over-

laten.

In de toekomst zal **deze** christelijkheid hebben afgedaan. Het is logisch, dat de christelijke partijen uit een dergelijke uitzending onmiddellijk politieke munt willen slaan. Tenslotte naderen de verkiezingen altijd al weer en de KRO en NRCV kunnen nog meer leden gebruiken.

***

Wanneer politieke zaken zwaarder wegen dan religieuze, moet men niet doen alsof men religieus gekwetst is. De handhaving van de christelijkheid der zuilen is een politieke en geen religieuze wens. Deze zuilen zien nu weer eens de kans schoon om hun christelijke naam te bewijzen en te rechtvaardigen en vooral ook om aan die christenen, die tot de PvdA, de VARA, de VVD enz. behoren de opgeheven wijsvinger voor te houden: „Jongens, jullie horen daar niet, ga weg bij die goddelozen, die God noch gebod kennen en kom terug bij ons”. De conclusie van deze vermaning, de gedachte, dat christelijke politiek en christen-zijn één zijn, is onjuist en vooral voor het christen-zijn compromitterend. Hoe men ook over het stuk mag denken, in „Der Stellvertreter” wordt Paus Pius XII verweten, dat hij om politieke redenen (het onpartijdig blijven) zijn christelijk geweten op een zijspoor heeft gezet en nooit een protest heeft laten horen tegen de Jodenvervolgingen.

Christenen moeten altijd oppassen politiek op de eerste en hun geloof op de tweede plaats te zetten. En liberalen moeten er voor zorgen zich niet voor een onchristelijk „christelijk” karretje te laten spannen.

F. WAGENMAKER

***

Verklaring van het dagelijks bestuur van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Het Dagelijks Bestuur van de onafhankelijke liberale Jongerenorganisatie Vrijheid en Democratie spreekt zijn afkeuring uit over de door de fractievoorzitters van de 4 regeringspartijen in de Tweede Kamer gestelde vragen over de door velen — om begrijpelijke redenen — gewraakte t.v.-uitzending: „Zo is het...” van 4 januari 1964.

Het door hen voorgestane directe ministeriële ingrijpen tijdens een dergelijke uitzending vormt een rechtstreekse inbreuk op de vrijheid van meningsuiting in ons land.

Het Dagelijks Bestuur is bijzonder teleurgesteld, dat de liberale fractieleider tot de ondertekenaars van de gestelde vragen aan de minister behoorde.

Amsterdam, 11-1-1964.